

Nr rejestracyjny: 2015/18/E/HS3/00425; Kierownik projektu: dr Kinga Helena Zamelska-Monczak

Celem planowanych multidyscyplinarnych studiów jest poznanie interakcji zachodzących między człowiekiem a środowiskiem na pograniczu Pomorza i Wielkopolski we wczesnym średniowieczu, na bazie danych pozyskanych w wyniku badań grodziska w Santoku (stan. 1).

Postępowanie takie z jednej strony zobrazuje proces, czyli przemiany środowiska przyrodniczego w tym regionie, których nie da się uzyskać na podstawie analizy jedynie dóbr archeologicznych, a także określi charakter i skalę antropopresji. Geoarcheologia to dyscyplina, która w założeniu wykorzystuje do wiadczenia i metody badań różnych dziedzin nauki: przyrodniczych, jak i archeologii. W przedstawianym projekcie będą więc realizowane badania z zakresu geomorfologii, geologii, geochemii, sedymentologii, palinologii oraz paleontologii zintegrowanych z badaniami archeologicznymi. Do datowania bezwzględnych zabytków archeologicznych oraz próbek przyrodniczych zostaną wykorzystane analizy dendrochronologiczne i radiowęglowe. Taka multidyscyplinarna współpraca poszerza naszą wiedzę dostarczając nie tylko całkiem nowych informacji na temat przeszłości stanowiska, ale także prowokuje nowe pytania, wręcz uwiadamia je. Należy zaznaczyć, że jest to nieinwazyjne, albo mało inwazyjne (odwierty, sondy) metody badań, co jest niezmiernie ważne w kontekście ochrony naszego dziedzictwa kulturowego.

Głównymi powodami podjęcia takiej tematyki badawczej jest brak kompleksowych badań warunków środowiska przyrodniczego w strefie pogranicza Wielkopolski i Pomorza, w rejonie Santoka i niemożność wyjaśnienia przy pomocy tylko dóbr archeologicznych czynników prowokujących różnorodne działania mieszkańców tego terenu w przeszłości. Dokładna analiza warunków naturalnych panujących na tym terenie pozwoli odpowiedzieć na podstawowe pytania o to jak mieszkańcy osiedli i grodu radzili sobie ze zmiennymi stanami wody i zalewami przez rzeki, jakie temperatury panowały w tym okresie i jaka roślinność ich otaczała, a także jak przygotowano wyniesienie w widłach rzeki by spełniało wymogi sprzyjającego miejsca dla osadnictwa oraz gdzie znajdowały się tereny pod uprawy oraz strefy użytkowane przez człowieka. Istotne przy tak zaplanowanej współpracy międzydziedzinowej jest współdziałanie, bieżąca dyskusja nad rezultatami i wspólne rozwiązywanie problemów, tak by zapewnić w pełni zintegrowane podejście do przedmiotu badań.